

Wetenschappelijk bewezen?

Competiebepaling van trainer A en B judo

Vrije Universiteit Brussel

Binnen dit onderzoek, met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, werden de competenties bepaald van judotrainers A en B via de informatie van judo-experts. Deze experts werden in verschillende rondes bevraagd naar hun visie en mening over de kennis, vaardigheden en attitudes (drie componenten van een competentie) waarover de verschillende trainers zouden mogen beschikken. Hierbij werd er tevens een kader opgesteld van de leeftijden en de niveaus van de judoka's waar de trainers idealiter mee zouden werken. Over de competenties en de belangrijkste taken van de trainers (kerntaken) werd er een consensus bereikt. De acht competenties, die evolueren naarmate men een hoger trainersniveau bereikt, zijn binnen het judo: communiceren, evoluties opvolgen, feedback geven, individualiseren, pedagogisch en didactisch handelen, plannen, samenwerken in team en technische en tactische instructie geven. Bij elke kerntaak van de trainer worden deze competenties, zeer concreet gezien, anders ingevuld.

Uit deze studie blijkt ook dat er vraag is naar een hoger niveau van trainer (dan trainer A), waarbij het takenpakket en de bijbehorende competenties voornamelijk naar de individuele topjudoka worden gericht.

Het onderzoek naar de bepaling van de competenties van trainers A en B loopt in vier verschillende rondes waarin telkens dezelfde experts worden geconsulteerd.

Ronde 1: Afnemen van een diepte-interview van alle experts

De 41 experts, komende uit zeer verscheidene situaties in het judo (bvb. persoonlijke trainers, clubtrainers, trainers uit de topsportschool, (top)atleten, trainers van de pedagogische commissie, ...), werden allemaal persoonlijk geïnterviewd.

Alle uitspraken van de experts werden verzameld.

Ronde 2: Situeren van de uitspraken in verschillende opleidingsniveaus

In ronde 2 werden aan alle experts de resultaten van ronde 1 terug voorgelegd, met de vraag ze te situeren in een opleidingsniveau. Zo werd hen de mogelijkheid geboden om de items aan te kruisen in volgende opleidingsniveaus: hoger niveau, trainer A, instructor A, trainer B, instructor B en initiator en met toevoeging van een kolom niet van toepassing.

Statistisch gezien werd er ontdekt dat:

- de instructorniveaus moeilijk te plaatsen waren
- 81% van de experts een trainer van hoger niveau nodig vond
- drie kwart van de vaardigheden bij de trainer A werd gescoord en slechts 30% bij trainer B

Ronde 3: Aftoetsen en bespreken van de resultaten

In de 3de ronde werden de resultaten getoond aan de experts en werd er over gediscussieerd tot een consensus werd bereikt. De resultaten van ronde 2 en 3 werden samengevoegd en verwerkt.

Er werden acht competenties gevormd, namelijk: communiceren, evoluties opvolgen, feed-

back geven, individualiseren, pedagogisch en didactisch handelen, plannen, samenwerken in team en technische en tactische instructie geven.

Daarnaast werden er ook kerntaken beschreven (de essentie van wat de trainer doet).

De trainer B judo heeft zes kerntaken waaronder competitieve training geven, recreatieve training geven, coachen, begeleiden, informatie vergaren of bijscholen en talentdetectie.

De trainer A judo heeft zeven kerntaken waaronder competitieve training geven, recreatieve training geven, coachen, begeleiden, informatie vergaren of bijscholen, talentdetectie en sportieve leiding geven.

De trainer van hoger niveau judo heeft vijf kerntaken waaronder topsportgerichte training geven, coachen, begeleiden, informatie vergaren en sportieve leiding geven.

Door de competenties telkens zeer diep uitgewerkt in een bepaalde context (kerntaak) te plaatsen, kwamen de beroepsprofielen tot stand die worden weergegeven in grote kaders. Deze kaders, samen met de matrices en competentiebeschrijvingen vormen een competentiekaart (het geheel).

Er werd ook een kader opgesteld van de leeftijden en het niveau van de judoka's waarmee de trainers A en B idealiter mee zouden werken. Op basis van dit kader kan onderstaand advies gegeven worden.

De initiator judo kan de judoka's trainen van U13, mits een extra module van communicatievaardigheden en begeleiding op ontmoetingen. Voor de U11 is het belangrijk dat er een vertrouwenspersoon meegaat. Om de initiator hiervoor op te leiden, kan hij eerst stage lopen bij een trainer B.

De trainer B begeleidt de judoka's tussen U13 en U17, die deelnemen aan wedstrijden op maximum nationaal niveau.

Vanaf de judoka's ouder zijn dan 17 jaar of ze

nemen aan internationale wedstrijden deel, neemt de trainer A het van de trainer B over.

Dat er na zoveel jaren trainer B als clubtrainer, er nu één trainer per club naar voren geschoven zou worden om trainer A te worden, is volgens de experts wel realistisch.

Er is ook een mogelijkheid voor de trainers om mee te groeien met het gedetecteerde talent, door de verschillende opleidingen mee te volgen en op het juiste moment de stap naar trainer A/hoger niveau mee te zetten.

Het finale resultaat: de geadviseerde competentiekaarten

De competentiekaarten zijn te omslachtig om weer te geven. Geïnteresseerden kunnen ze opvragen op het secretariaat van de Vlaamse Judofederatie.

*Ariane Caplin
onderzoeksmidewerker V.U.B.*